

به بهانه فرا رسیدن 12 آذرماه ، روز جهانی معلولان

... معلولیت ، " ناتوانی " یا " نداشتن فرصت های برابر " ، کدامیک ؟

کد خبر : 7700 / گروه خبر : اخبار / 14:18 - 94/09/11

آذرماه، مصادف با روز جهانی معلولان ، فرصتی را فراهم می آورد تا با اطلاع رسانی جامعه و مسئولان ، خدمات اجتماعی و فرصت های برابر زندگی برای افراد دارای معلولیت جسمی، حسی، ذهنی و شناختی افزایش یابد. فرصتی که برای برداشتن محدودیت های اجتماعی، تغییر نگرش های فرهنگی و افزایش دانش عمومی در مورد معلولیت مغتنم شمرده می شود.

آذرماه، مصادف با روز جهانی معلولان ، فرصتی را فراهم می آورد تا با اطلاع رسانی جامعه و مسئولان ، خدمات اجتماعی و فرصت های برابر زندگی برای افراد دارای معلولیت جسمی، 12 حسی، ذهنی و شناختی افزایش یابد. فرصتی که برای برداشتن محدودیت های اجتماعی، تغییر نگرش های فرهنگی و افزایش دانش عمومی در مورد معلولیت مغتنم شمرده می شود.

با توجه به آمارهای سازمان جهانی بهداشت ، میزان شیوع معلولیت در کل جهان در حدود 10 درصد تخمین زده می شود، و هرچند که متأسفانه در ایران آمار دقیقی از معلولان وجود ندارد، اما با تکیه بر اطلاعات آماری سازمان بهزیستی و پژوهش های دانشگاهی ، میزان شیوع معلولیت در کشور بین 12 تا 15 درصد برآورد می شود. و از آنجایی که معلولیت شامل طیف وسیعی از اختلالات حرکتی و جسمی، اختلالات ذهنی و روانی، اختلالات بینایی، اختلالات گفتاری و شنوایی، اختلالات یادگیری، اختلالات رفتاری، اختلالات شناختی، صرع مزمن و... است، لزوم حمایت سازمانهای دولتی و مراکز غیردولتی برای افزایش کیفیت خدمت رسانی به جامعه معلولان احساس می شود.

این درحالی است که حتی با در نظر گرفتن آمارهای اعلامی موجود که حکایت از وجود سه میلیون فرد معلول در جامعه دارد و فقط حدود یک سوم این نفرات تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور هستند ، می توان تخمین زد که با در نظر گرفتن آمار جهانی، حدود هشت میلیون نفر افراد دارای معلولیت جسمی، حسی و ذهنی در کشور وجود دارند. با این احتساب ، هنوز هم شمار فراوانی در سراسر کشور تحت پوشش سازمانهای حمایتی نیستند.

البته با افزایش سازمانهای خیریه ای مردم نهاد طی سالهای اخیر، که لزوم آن در ارتقای سطح بهداشت و سلامت جامعه بیش از پیش احساس می شده، کمک شایانی به افزایش چترحمایتی از معلولان کشور کرده است. در این بین ارتقای سلامت و افزایش کیفیت زندگی معلولان از شعارهای اصلی محافل جهانی و علمی بوده است.

در روز جهانی معلولان در سراسر دنیا، سازمانهای متولی کسب و کار، وزارت های بهداشت و درمان، آژانس های حمایتی، خدماتی و حتی شهرداری ها و دانشگاهیان ، نشست ها و جلسات مشترکی با نماینده هایی از نهاد های دولتی و قانون گذاری برگزار می کنند تا مشکلات و موانع موجود در سطح کشور خود را بررسی و مرتفع نمایند. این در حالی است که در کشور ما، دغدغه اصلی کنونی در بین معلولان جامعه، فرصت زیستن و زندگی برابر است.

فرصت بهره بردن مساوی از خدمات شهری، حمل و نقل عمومی، مراکز تفریحی، فرهنگی و آموزشی، و مهمتر یافتن فرصت های شغلی برای گذران زندگی در نبود پوشش های حمایتی است. اما تاسف بارتر از همه این دغدغه ها و مشکلات، آن است که بسیاری از خدمات توانبخشی برای معلولان، تحت پوشش خدمات بیمه ای و درمانی نیست. برغم وجود قانون های حمایتی در قانون اساسی کشور، سازمانهای بیمه ای حاضر به پوشش بیمه ای خدمات طولانی مدت توانبخشی معلولان نبوده و دلایل اقتصادی خود را بیان می دارند.

و این درحالی است که خوشبختانه، پستوانه علمی ارائه این خدمات در کشور وجود دارد و رشته های توانبخشی و در راس آن رشته هایی چون کاردرمانی، گفتاردرمانی، فیزیوتراپی و... در مراحل مختلف زندگی افراد معلول از تولد تا سالمندی با رویکرد تقویت استقلال فرد در زندگی خود، در سطح دانشگاهی در ایران تدریس می شوند.

گستره خدمات توانبخشی در زندگی افراد معلول در همه شرایط و مراحل زندگی فردی تا جایی ست که برای حیطه های کار، فراغت، تفریح و ارتقای کیفیت زندگی فردی و خانواده ی این افراد، برنامه های ویژه ای دارند. در سالهای اخیر نیز خدمات "توانبخشی مبتنی بر جامعه" از طرفی ناظر بر رویکرد و نگرش اجتماعی شدن خدمات توانبخشی و از دیگر سو، تمایل به افزایش حضور معلولان در فعالیتهای اجتماعی و تغییر سطح دسترسی خدمات جامعه برای تقویت مشارکت افراد معلول و استفاده مساوی آنها از حقوق شهروندی می باشد. توانبخشی، در برگزیده اهداف معین برای کاستن از تاثیر ناتوانی، توانمند ساختن فرد برای رسیدن به استقلال و حضور در اجتماع، خودگردانی و تقویت کیفیت زندگی می باشد.

توانبخشی نه تنها شامل آموزش به افراد دارای ناتوانی و معلولیت است، بلکه مداخلاتی را در نظامهای عمومی جامعه به منظور تطبیق و مناسب سازی محیط، تدارك حمایت از حقوق انسانی و توانمند سازی آنان انجام می دهد.

حمایت از حقوق انسانی وظیفه دولتها در همه جوامع و برای همه شهروندان است. افراد دارای ناتوانی و معلولیت باید حقوق مشابهی برای زندگی همچون دیگر شهروندان داشته باشند و نباید هیچ استثنائی وجود داشته باشد، لذا توجه ویژه ای در جوامع مختلف برای افزایش مشارکت اجتماعی معلولان در این موارد لازم است: دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی و پوشش های بیمه ای، توانمندسازی و ایجاد فرصتهای برابر درکسب درآمد شغلی، ایاب وذهاب و مناسب سازی اماکن عمومی، امکان دسترسی به فعالیتهای فرهنگی و اجتماعی(ورزش، اوقات فراغت، تفریحات و...)، امکانات آموزشی، مسکن و ازدواج و در نهایت، مشارکت کامل سیاسی در تمام زمینه های قانونگذاری است.

البته تمامی مشکلات معلولان برای افزایش مشارکت اجتماعی محدود به عدم دسترسی به امکانات شهری و حمایتی نبوده و مشکل فراتر از حوزه سیاستگذاری های دولتی است. به بیانی دیگر می توان بسیاری از این مشکلات را در نگرش های اجتماعی افراد سالم جامعه، نسبت به افراد دارای معلولیت جسمی یا ذهنی یافت.

متأسفانه در نبود برنامه های رسانه ای و تلویزیونی مدون برای فرهنگ سازی و افزایش دانش عمومی در مورد معلولیت، بسیاری از شهروندان جامعه در کشورمان با دید ترحم آمیز و در مواقعی تحقیر به افراد معلول می نگرند. این درحالی ست که در کشور های توسعه یافته و حتی بعضی از کشورهای همسایه، فرصت هم زیستی برابر افراد معلول با سایر افراد جامعه در بسیاری از برنامه های تلویزیونی مانند برنامه های کودک، فیلم های خانوادگی و حتی پیام های بازرگانی به کررات در سطوح فرهنگ سازی مختلف ابراز می شود. فی نفسه وجود حضور معلولان در این فرصت های رسانه ای باعث افزایش امید و نگرش مثبت تمامی شهروندان جامعه در برقراری شرایطی مناسب جهت مشارکت حداکثری افراد معلول در سطح جامعه خواهد شد.

کلام آخر آنکه، تدارك و آماده سازی معلولان با استفاده از منابع، فرصتها، دانشها و مهارتهای اجتماعی موجود، برای بالابردن ظرفیت معلولان در جهت مشخص نمودن آینده خود، با افزایش مشارکت و تاثیرگذاری بر زندگی خود در جامعه، فراهم می شود. از سویی دیگر با تقویت نهاد های حمایتی غیردولتی برای گسترش خدمات توانبخشی مبتنی بر جامعه و همچنین حمایت سازمانهای دولتی و قانونگذاری برای استفاده حداکثری از ظرفیت های قانون اساسی در جهت حمایت از حضور و مشارکت معلولان در سطوح مختلف اجتماعی، باعث تقویت کیفیت زندگی و افزایش نشاط فشر عظیمی از شهروندان کشور عزیزمان می گردد که حق زندگی برابر با سطح دسترسی مساوی به تمامی خدمات اجتماعی را دارند.

"مطلب از : دکتر " نادر علیرضالو

کارشناسی ارشد کاردرمانی و توانبخشی/ دکتری تخصصی علوم اعصاب شناختی

انتهای پیام/
uswr.ac.ir/Z5B8 اخبار 7700

: خبرنگار }